

Skötselplan för naturreservatet Granträsk

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2018-12-11 om bildande av naturreservatet Granträsk.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Reservatets syfte.....	1
3	Prioriterade bevarandevärden.....	2
4	Uppgifter om naturreservatet.....	2
5	Mål och åtgärder.....	2
5.1	Skog.....	2
5.1.1	Skogliga värdekärnor.....	3
5.1.2	Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker.....	4
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	4
5.3	Kulturmiljövärden.....	7
5.4	Information och anläggningar.....	7
5.5	Gränser.....	8
5.6	Tillfartsvägar.....	9
6	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	10
7	Källhänvisning.....	11

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning samt information

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Granträsk**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets olika skötselområden, befintliga fornlämningar samt förslag på informationsplats.

Naturreservatet ägs i sin helhet av Sveaskog. Större skötselåtgärder som berör annan markägare än Naturvårdsverket bör alltid föregås av ett samråd med markägaren.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer med dess opåverkade karaktär och rika biologiska mångfald. Områdets höga naturvärden i form

av urskogsartad barrskogs- och myrmosaik ska bevaras. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är också att motverka fragmentering av området. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

3 Prioriterade bevarandevärden

Reservatets prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade och sammanhängande skogs- och myrmosaiken som har en låg påverkansgrad och en rik biologisk mångfald.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Granträsk
Kommun:	Arvidsjaur
Lägesbeskrivning:	ca 20 km N om Arvidsjaur
Area:	ca 246 ha
Berörda fastigheter:	Arvidsjaur Brännliden 2:1, Sveaskog
Natura 2000:	SE0820433 Åbyälven
Sameby:	Östra Kikkejaure
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5 Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogen i naturreservatet utgörs nästan helt uteslutande av urskogsartad värdekärna. Längs med sydvästra reservatsgränsen söder om sjön Granträsklobben finns ett litet område med arronderingsmark bestående av ungskog som uppkommit efter kalhuggning.

Länsstyrelsens inställning är att naturvårdsbränning, liksom spontant uppkommen brand i skogsmark generellt sett är mycket värdefullt ur naturvårdssynpunkt. Brand är en naturlig störning i området och det är sannolikt att en stor del av skogen i reservatet har påverkats av historiska bränder. Spontant uppkomna bränder kan därför så långt som bedöms möjligt få löpa fritt i reservatet. Detta för att området är så pass stort att en brand i en del av området skulle ge stor naturvårdsnytta trots att den döda veden och många gamla träd sannolikt skulle brinna upp i delar av brandområdet. Däremot planeras ingen aktiv naturvårdsbränning i Granträsk. Genom att en helt övervägande del av skogen utgörs av urskogsartad skog med höga naturvärden bedöms en naturvårdsbränning istället ge större naturvårdsnytta inom reservat med delvis lägre naturvärden. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och befintliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första

hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator annat än längs reservatsgränsen ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex *Pinus contorta*) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

De dominerande skogstyperna i Granträsk är gran- och barrblandskog i sen succession (Figur 1), se markerade värdekärnor i Bilaga B. Överståndare finns av främst tall med en ålder över 250 år, och skogarna hyser gott om död ved av både gran och tall. Graden av påverkan från äldre tiders skogsbruk såsom dimensionsavverkning och plockhuggning varierar i området, men är överlag låg. Spår av bränder i form av brandljud förekommer.

Figur 1. Värdekärna av urskogsartad gran- och barrblandskog dominerar i området. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Eva Romell

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att arronderingsmarken på sikt uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t. ex *P. contorta* ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker

Det lilla området med arronderingsmark strax söder om sjön Granträsklobben består av ungskog som uppkommit efter sentida avverkning, se markerad arronderingsmark i bilaga B. Det är inte känt vilken ålder och trädslagsblandning ungskogen har. På grund av dess begränsade areal är det sannolikt inte motiverat att utföra några naturvårdande åtgärder på arronderingsmarken, utöver avlägsnande av eventuella främmande trädslag.

Bevarandemål

- Ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Främmande arter som t. ex *P. contorta* ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets arronderingsmark.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

Våtmarkerna i Granträsk är överlag fattiga, och uppvisar en viss strukturell variation (Figur 2). I områdets nordöstra del finns ett större strängflarkkärr och i den södra delen av reservatet är våtmarkerna utspridda bland framförallt i anslutning till det lilla sjösystemet och intill vattendragen. Vägen som korsar reservatet går delvis över våtmark och innebär en påverkan på hydrologin, åtminstone lokalt. Dikningsingrepp har gjorts i anslutning till vägen, främst söder om vägen. I övrigt uppvisar våtmarkerna liten eller ingen påverkan.

Datum
2018-12-11

Diarienummer
511-10301-16

NVR ID
2045590

Figur 2. Del av fattigkärr mellan fastmarksholmar med skog. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Eva Romell

Sjösystemet i södra delen av reservatet avrinner i östlig riktning och vidare ut i sjön Granträsket utanför reservatet. Liksom våtmarkerna är vattendragen och de små sjöarna generellt näringsfattiga (Figur 3 och Figur 4).

Figur 3. Västra sjön (Granträsklobben). Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Eva Romell

Figur 4. Litet vattendrag i skogsmark. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Eva Romell

Sjöarna samt vissa av de vattendrag som finns i reservatets södra del ingår i Natura 2000 genom att de är del av Åbyälvens vattensystem, se bevarandeplan för Åbyälven.

Eftersom ingen riktad naturvärdesinventering har gjorts av reservatets vattendrag eller de små sjöarna går det inte att utesluta att de kan vara påverkade av någon form av markavvattning eller annat som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. Utöver inslaget av vägen har Länsstyrelsen inte någon kännedom om någon ytterligare påverkan skett på dessa miljöer inom reservatet. Vid framtida underhåll och ombyggnationer av vägen i området bör länsstyrelsen vara pådrivande för att bästa möjliga teknik används för att säkerställa att de eventuella åtgärderna ej påverkar områdets hydrologi negativt.

En damm finns utmärkt på Lantmäteriets fastighetskarta i reservatets sydöstra del (markerad med gul stjärna i bilaga B). Länsstyrelsen har dock ingen information om dammens beskaffenhet eller dess påverkan på områdets hydrologi. Dammens påverkan på hydrologin behöver utredas för att se om och vilka eventuella skötselåtgärder som behövs utföras.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.
- Inga mänskligt skapade vandringshinder av betydelse för fisk eller andra vattenlevande organismer ska finnas i reservatet.
- Vattendragen ska kännetecknas av naturlighet.

- Sjöarnas ekologiska status ska bibehållas eller om möjligt förbättras.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatet.
- Utred dammens påverkan på hydrologin samt om och vilka åtgärder som eventuellt behöver utföras.

5.3 Kulturmiljövärden

I södra delen av Granträsk naturreservat finns en känd fornlämning, en så kallad plats med tradition benämnd Skattekläppen (markerad i Bilaga B).

Det är viktigt att fornlämningen bevaras och att särskild hänsyn tas till miljön så att lämningen inte skadas vid eventuella skötselinsatser. Rövning samt avverkning av enstaka träd kan bli aktuellt om det krävs för att undvika skador på lämningen eller för att tydliggöra den i samband med informationsinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför eventuell åtgärd som kan riskera att skada eller övertäcka markytan runt en forn- eller kulturlämning.

5.4 Information och anläggningar

Granträsk är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, fiske, utflykter och bärplockning. Reservatet bedöms ha viss utvecklingspotential som utflyktsmål för både rörligt friluftsliv och turism. Genom att Granträsk nu ges naturreservatsstatus kommer dess natur- och kulturmiljövärden att bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck.

I området saknas idag markerade stigar, eldstäder och andra iordningsställda anläggningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte heller är motiverat med några sådana anläggningar i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver dock kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet. Reservatsbildningen innebär inte att länsstyrelsen tar på sig något underhåll för eventuella anordningar eller anläggningar som finns i området.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av reservatsskylt med information om reservatet och vilka regler som gäller.

Ingen av Länsstyrelsen iordningställd parkeringsplats finns men det är möjligt för bilburna besökare att parkera på vägens norra sida centralt i reservatet.

Förslag på informationsplats är markerad i Bilaga B.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B eller vid annan lämplig plats längs vägen som korsar reservatet. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Löpande kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skyltarna.
- Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.6 Tillfartsvägar

Granträsk naturreservat går att nå via allmän väg genom vägen som viker av i nordostlig riktning vid Täppan norr om Kronogård. Vägen passerar sjön Norra Reivo och viker sedan av österut (se Bilaga A), och korsar därefter reservatet i dess centrala del.

Reservatet går även att nå österifrån via skogsbilväg från Norra Näverliden vid väg E45. Skogsbilvägens skick är i nuläget okänt.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag	
	Utred dammens påverkan på hydrologin samt om och i så fall vilka åtgärder som eventuellt behöver utföras.	Senast 2024
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
	Information och anläggningar	
5.4	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i Bilaga B eller annan lämplig plats längs vägen i reservatet	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
	Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns	Löpande
	Gränser	
5.5	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
	Tillfartsvägar	
5.6	Vägens status kontrolleras	Löpande vid övrig tillsyn av reservatet

7 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2004

Data från fältinventering

Naturvårdsverket 2005

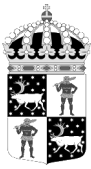
Skyddsvärda statliga skogar, Norrbottens län
2004. Rapport 5473.

Naturvårdsverket 2005

Kategorisering av områden på Sveaskogs
innehav i Norrbottens län. Rapport 5498.

Naturvårdsverket 2013

Samråd om områden på Sveaskogs
markinnehav i Norrbottens län. Rapport 6577.

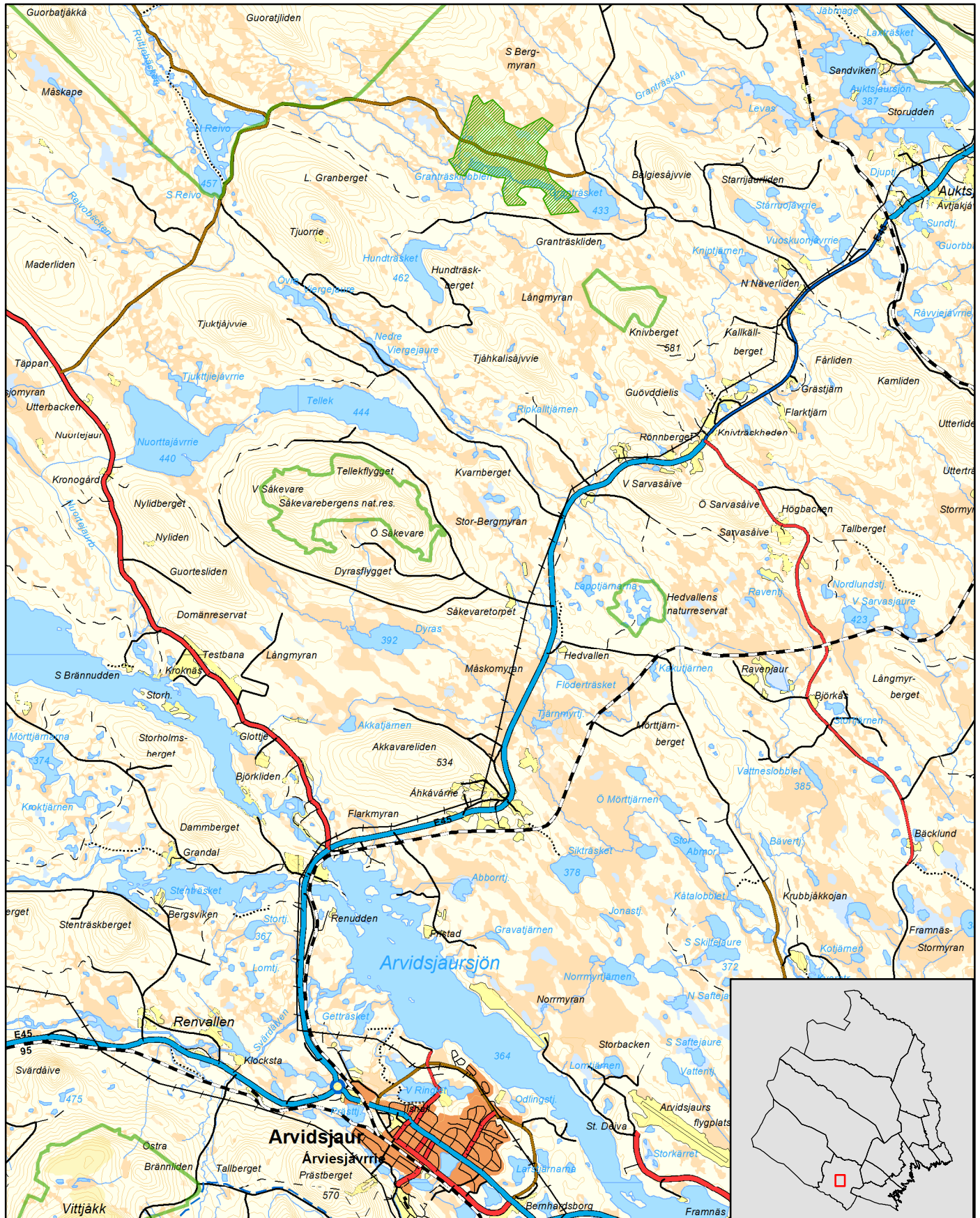

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Granträsk

Arvidsjaur kommun

Skala 1:100 000

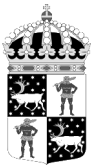

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 Km

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-10301-16

NVR ID 2045590

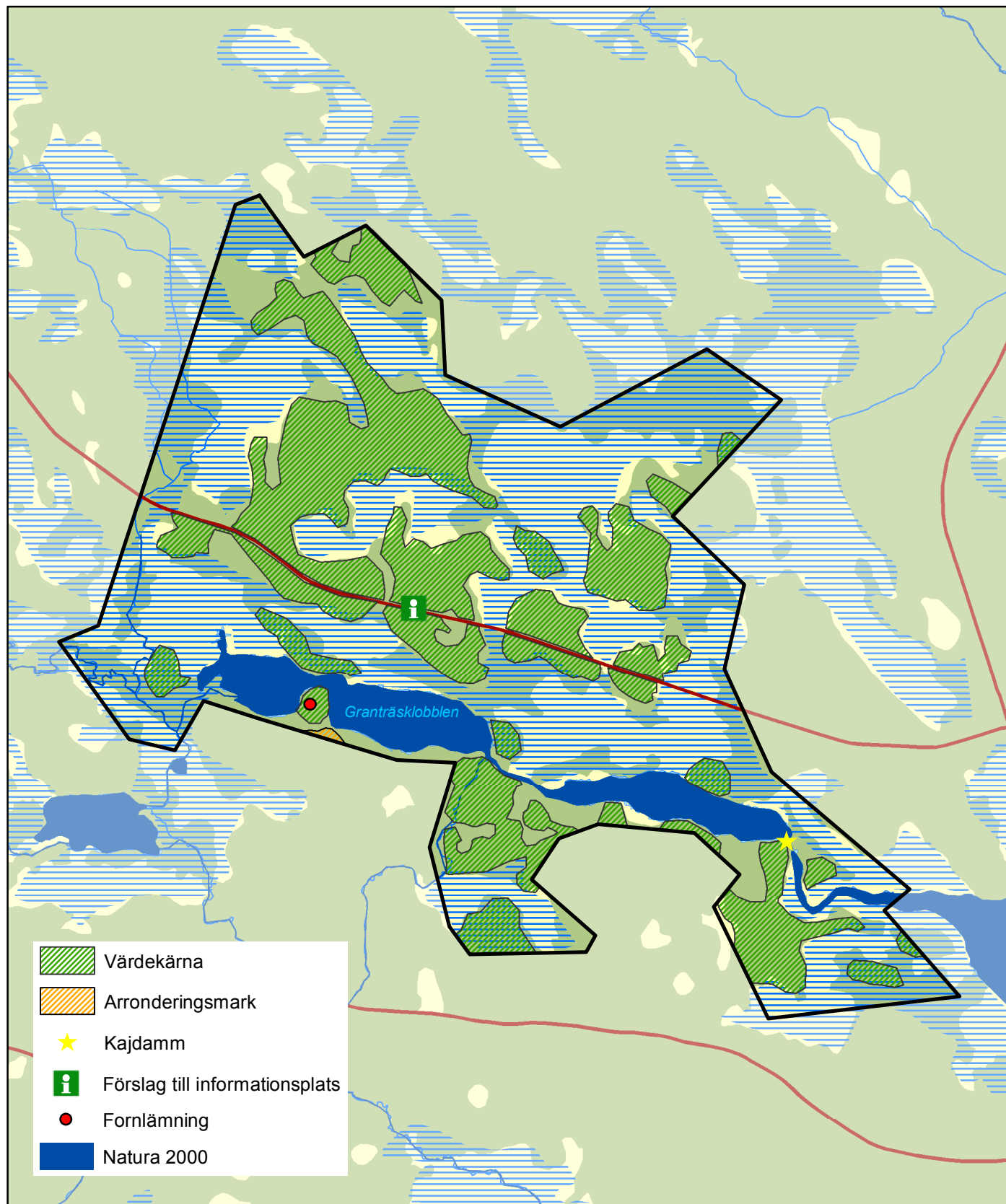
Bilaga B

Naturreseptatet Granträsk

Skoglig naturvärdesklassning och information

Area ca 246 ha

Skala 1:15 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 0,5 1 1,5 2 Km

